

ПРОФЕСІЙНА
АСОЦІАЦІЯ
КОРПОРАТИВНОГО
УПРАВЛІННЯ

CSR
UKRAINE
Create Sustainable Results

ІНДЕКС ESG ПРОЗОРОСТІ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ 2020

ESG TRANSPARENCY INDEX 2020 UKRAINE

ЗМІСТ

Індекс ESG прозорості українських компаній (ESG Transparency Index 2020)

Індекс ESG прозорості українських компаній (ESG Transparency Index 2020) проводить Професійна асоціація корпоративного управління (ПАКУ) і Центр «Розвиток корпоративної соціальної відповідальності» за підтримки Центру міжнародного приватного підприємництва (CIPE). Індекс оцінює прозорість українських компаній за ESG критеріями (соціальними, екологічними та управлінськими). Було оцінено публічну інформацію за 2020 р. у відповідності до ESG критеріїв на сайтах українських компаній, які увійшли до 50 найбільших платників податків, та компаній, які добровільно приєдналися до оцінювання.

ПЕРЕДМОВА

4

СЕРЕДНІЙ РІВЕНЬ РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ЗА КАТЕГОРІЯМИ ІНДЕКСУ ПРОЗОРСТІ 2020

6

РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ЗА КАТЕГОРІЯМИ «ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМПАНІЮ» ТА «ПОЛІТИКА КСВ»

8

РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ЩОДО КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

12

ВИСНОВКИ І КОМЕНТАРІ

18

ЗАГАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

24

ПЕРЕДМОВА

Кожна компанія незалежно від сектору має свій прямиий та непрямиий вплив на навколишнє середовище та суспільство, а управляти цими впливами може прозора і ефективна система корпоративного управління. Інтегрована ESG-стратегія (екологічні, соціальні та управлінські чинники) допомагає компаніям встановити цілі та виміряти ці впливи. ESG-чинники відносяться до трьох ключових критеріїв в оцінці стійкості компаній задля отримання сталих інвестицій.

Компанії все частіше починають узгоджувати свої основні бізнес-стратегії та соціальні цілі з Цілями Сталого Розвитку шляхом прийняття власних ESG-стратегій. Мета бізнесу трансформується від отримання прибутку до надання цінності для клієнтів, співробітників, постачальників, партнерів і громад. Компанії і інвестори бачать в цьому конкурентну перевагу для компаній. Дедалі більше інвесторів прагнуть фінансувати організації та продукти, які підтримують та просувають стійкість, а лідери цих компаній намагаються бути активними та стійкими у донесенні своїх основних месиджів сталого розвитку.

Проте розкриття фінансової інформації та забезпечення прозорості дій для українських компаній є ще новим і складним процесом. Документи для регуляції цього процесу в процесі розробки, в першу чергу – для фінансових установ. Опікується цими процесами НБУ і Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Вже з березня 2020 р. новий Кодекс корпоративного управління рекомендує українським компаніям розкривати інформацію щодо розвитку ESG-проектів. В той же час, Національний банк України (НБУ) планує імплементувати екологічні, соціальні та управлінські фактори у систему корпоративного управління банків з початку 2022 р., а небанківських фінустанов – з кінця 2024 р.

Маючи попит інвесторів щодо збільшення контролю управління компаніями своїми екологічними та соціальними ризиками, а також прозорості корпоративного управління, Центр «Розвиток КСВ» та Професійна асоціація корпоративного управління за підтримки Центру міжнародного приватного підприємництва (CIPE) випустили перший в Україні ESG Transparency Index (Індекс ESG прозорості) 2020.

Індекс ESG прозорості компаній є одним із важливих інструментів для інвесторів з метою оцінки сталості українських компаній. В Індексі було оцінено 50 компаній-найбільших платників податків. Результат вищий цікавим – бізнес змінюється і підвищує свої стандарти ESG у порівнянні із 2019 роком.

Маємо надію, що з наступними Індексами компаній для оцінки ставатиме більше, а сам Індекс ESG прозорості буде тільки підвищуватися, тому що цього вимагають стейкхолдери. Нерозуміння цих вимог – шлях в минуле. І навпаки, інтеграція ESG в бізнес – це нові можливості для компаній, в тому числі фінансові, репутаційні та управлінські.

Марина САПРИКІНА,
Голова правління CSR Ukraine,
Центр «Розвиток КСВ»

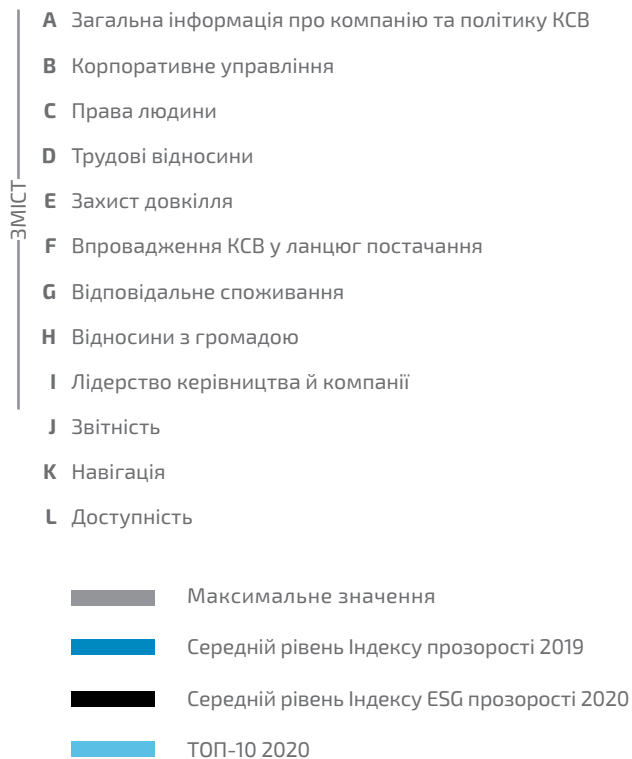
Ерік ХОНЦ, заступник
регіонального директора
в Європі та Євразії Центру
міжнародного приватного
підприємництва (CIPE)

Олександр ОКУНЄВ,
Голова Правління
Професійної асоціації
корпоративного управління

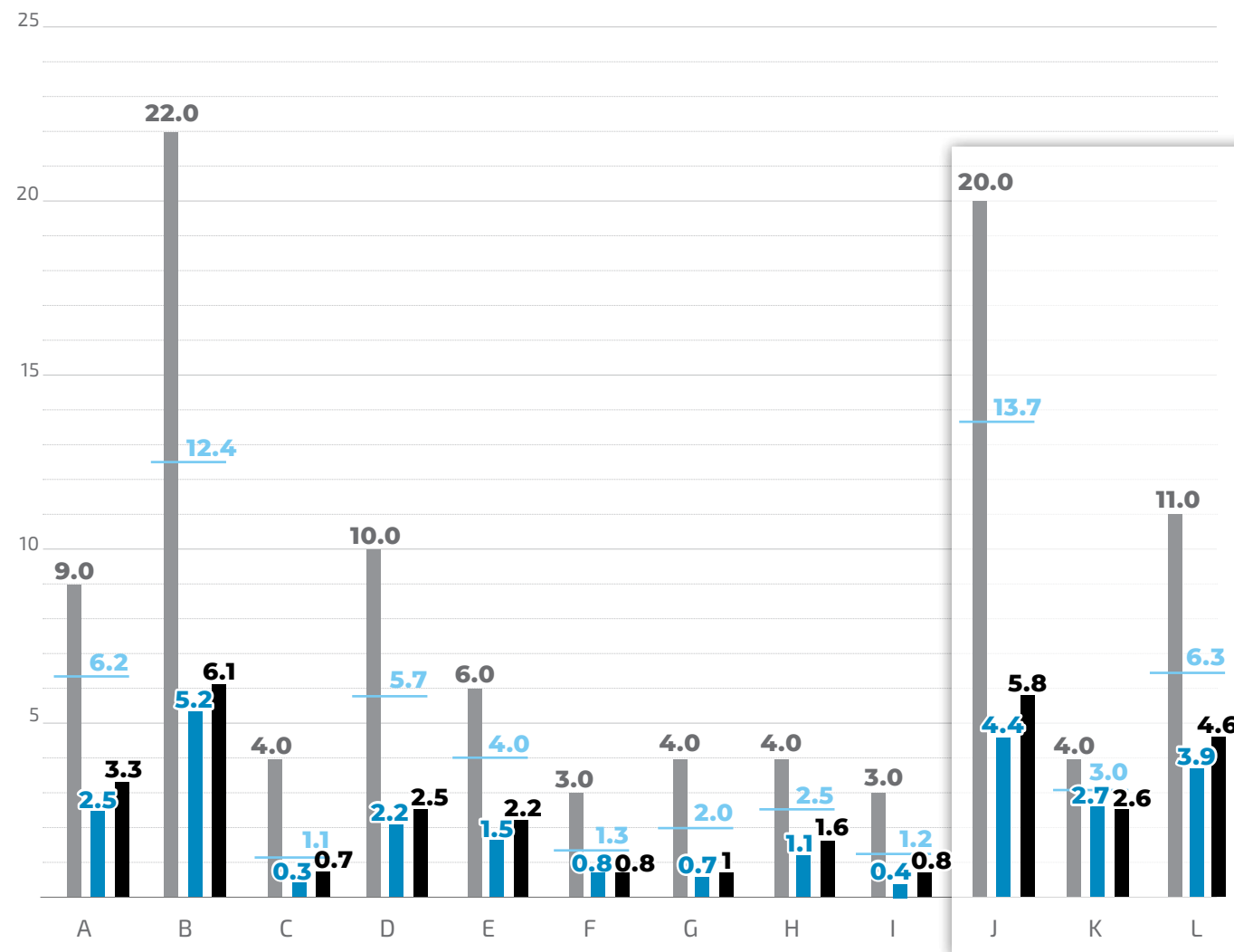

РІВЕНЬ РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ

Середній рівень розкриття інформації за категоріям Індексу ESG прозорості 2019-2020 років

Середній рівень розкриття інформації компаній України за показниками ESG становить 32%, а компаній з числа ТОП-10 – понад 60%. Найчастіше учасники Індексу ESG прозорості 2020 розкривають загальну інформацію про компанію, інформацію про захист довкілля та відносини з громадою. Найменш висвітлюваними, як і в минулому році, є питання прав людини, впровадження КСВ в ланцюг постачання та лідерство керівництва й компанії. ТОП-10 компаній Індексу практично по всіх критеріях «Змісту» мають вдвічі вищі показники, а за показником «Звітність» – майже в 2,5 рази. Рівень розкриття інформації у порівнянні з 2019 р. за всіма критеріями оцінки покращився, найбільше за критеріями «Права людини» та «Лідерство керівництва й компанії».

РІВЕНЬ РОЗКРИТТЯ ЗА КАТЕГОРІЯМИ ІНФОРМАЦІЇ

«ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМПАНІЮ» ТА «ПОЛІТИКА КСВ»

Інформацію про місію, візію та цінності компанії розміщують на корпоративних сайтах або у нефінансових звітах більше половини компаній (62,5%, 35 компаній), Кодекси етики – 59% (33 компанії) та третина компаній (34%, 19 компаній) – Стратегії розвитку.

35 компаній розмістили інформацію про місію, візію та цінності компанії на сайті

19 компаній розмістили на сайтах Стратегію компанії

26 компаній розмістили на сайтах КСВ стратегію або КСВ цілі

11 компаній розмістили зобов'язання щодо Цілей сталого розвитку

33 компанії розмістили на своїх сайтах Кодекси етики

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМПАНІЮ ТА ПОЛІТИКУ КСВ

КСВ-стратегії або КСВ-цілі оприлюднюють на сайтах або згадують їх у нефінансових звітах менше половини компаній (44,6%, 26 компаній). На корпоративних сайтах розмістили свої політики або стратегії соціальної відповідальності:

ІП «Кока-Кола Беверіджиз Україна» (Зобов'язання щодо сталого розвитку 2025),

ДП «Адміністрація морських портів України» (Політика соціальної відповідальності та стійкого розвитку,

АТ «Укргазвидобування» (Стандарт корпоративної соціальної відповідальності у співпраці з громадами, благодійними та громадськими організаціями),

ПрАТ «Укргідроенерго» (Стратегія корпоративної соціально відповідальності),

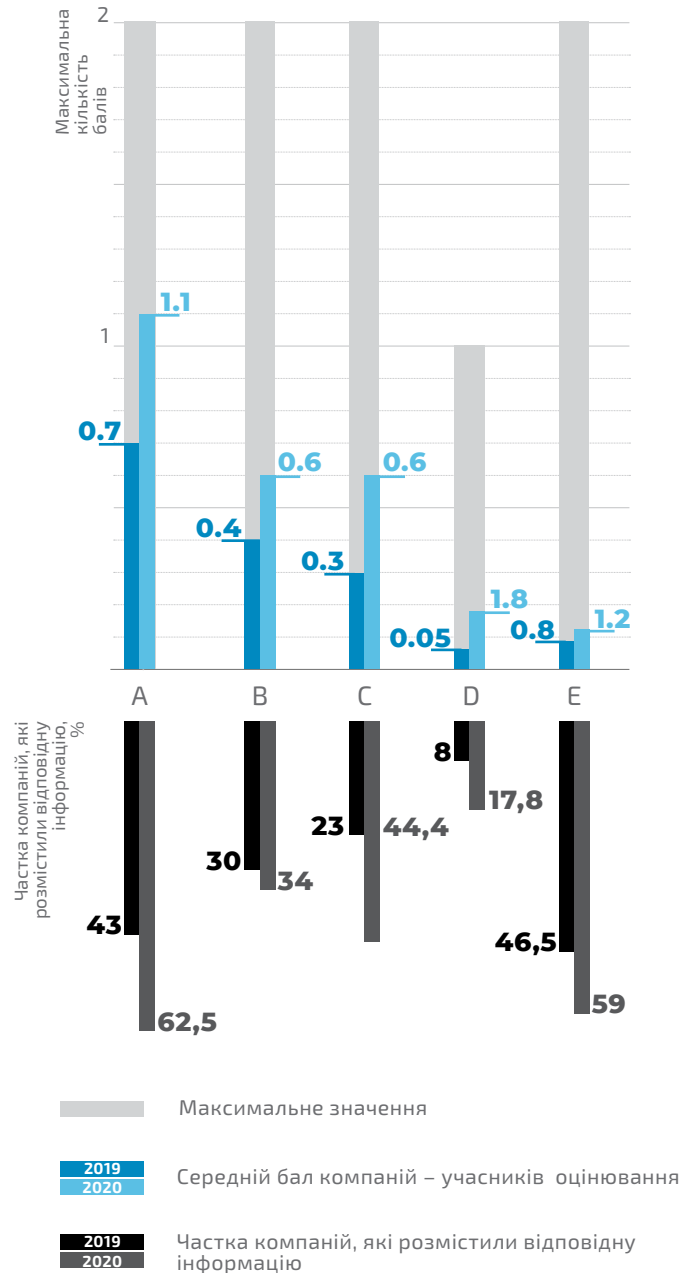
НЕК «Укренерго» (Політика з корпоративної соціальної відповідальності),

SoftServe Inc. (Політика з корпоративної соціальної відповідальності),

ПАТ «Арселор Міттал Кривий Ріг» (Політика сталого розвитку),

ПАТ «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз» (Політика у сфері соціальної відповідальності).

У порівнянні з 2019 р. рівень розкриття інформації за критерієм «Інтегрованість Цілей сталого розвитку в КСВ-стратегію/цілі компанії (зобов'язання)» – збільшилася вдвічі.

Інтегрованість Цілей сталого розвитку у стратегії компанії продемонструвало тільки 17,8% компаній (11 з 56)

Дев'ять компаній (АТ «Укргазвидобування», ТОВ «Нова пошта», ПрАТ «Карлсберг Україна», ДП «Адміністрація морських портів України», Intellias, ПрАТ «Київстар», АТ «Перший український міжнародний банк», ІП «Кока-Кола Беверіджиз Україна Лімітед» та Група ДТЕК) інтегрували Цілі сталого розвитку ООН в КСВ стратегію/цілі компанії (зобов'язання) і розмістили відповідну інформацію на сайті.

Прикладом інтеграції Цілей сталого розвитку ООН у стратегію компанії є і ESG-стратегія до 2030 р. Групи ДТЕК, у яку інтегровано 12 цілей.

- A Місія та візія, цінності
- B Стратегія компанії
- C КСВ-стратегія або КСВ-цілі
- D Інтегрованість Цілей сталого розвитку в КСВ-стратегію/цілі компанії (зобов'язання)
- E Кодекс етики

Компанії з найвищим рівнем розкриття інформації за критерієм «Загальна інформація про компанію» і «Політика КСВ»

9 ●●●●●●●●●
ДП «Адміністрація морських портів України»

9 ●●●●●●●●●
ПрАТ «Карлсберг Україна»

8 ●●●●●●●●●
ІП «Кока-Кола Беверіджиз Україна Лімітед»

8 ●●●●●●●●●
Група ДТЕК

Можлива кількість балів, max = 9

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

48 з 56 компаній розмістили інформацію про корпоративне управління на сайті

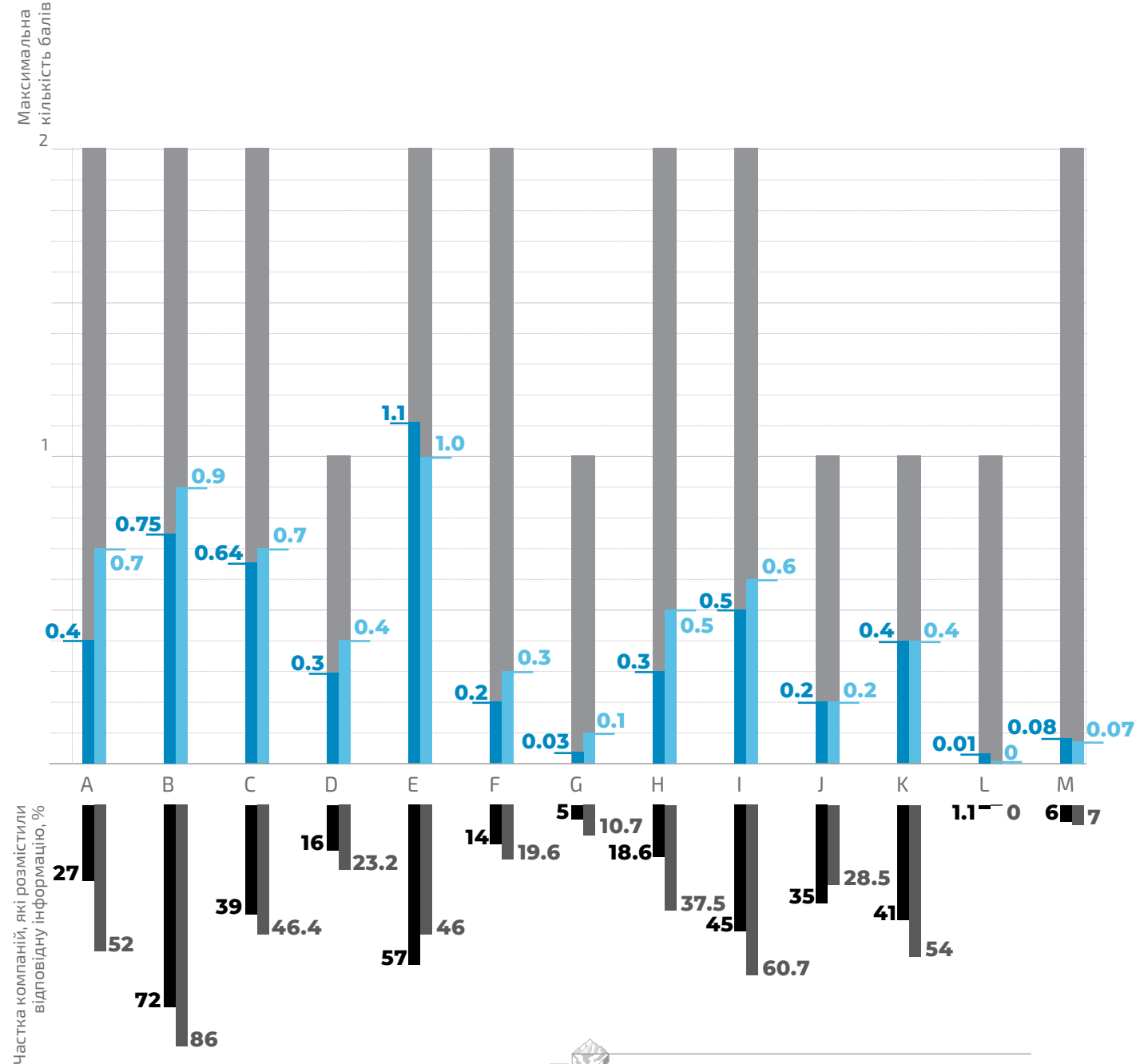
У порівнянні з минулим роком середній бал компаній – учасників оцінювання за компонентом «корпоративне управління» зріс з 5,2 до 6,1 балів

Як і у попередні роки, найчастіше компанії на своїх сайтах розміщують інформацію про керівні органи (Правління, Рада, Корпоративний секретар) та інколи про функціональні обов'язки членів керівних органів. Найвищий рівень розкриття інформації за показником "корпоративне управління" продемонстрували АТ «Перший український міжнародний банк» та АБ «УКРГАЗБАНК» (17 балів з 22 можливих), ПрАТ «Укргідроенерго» (16,5 балів), МХП (13,5 балів), АТ «Українська залізниця» (13,5 балів) та НЕК «Укренерго» (13 балів).

Рівень розкриття інформації за компонентом «Корпоративне управління» у 2019 та 2020 рр.

- A Структура власності: власники і бенефіціари
- B Управління компанією: керівні органи та їх функціональні обов'язки (Правління, Рада, Корпоративний секретар)
- C Склад Ради директорів/ Наглядової ради (інформація про членів ради, незалежні члени ради)
- D Кодекс (Принципи) корпоративного управління компанії
- E Інформація для інвесторів (звіти, протоколи, оголошення, презентації тощо)
- F Політика щодо заробітної плати, бонусів та винагород наглядової ради та керівництва
- G Управління корпоративною соціальною відповідальністю (органи або особи, які відповідають за реалізацію КСВ-стратегії/політики)
- H Структура, що здійснює функції комплаєнс, в т.ч. наявність у складі наглядової ради комітету з питань комплаєнс та/або етики
- I Антикорупційна програма/політика
- J Уповноважений з антикорупційної програми
- K Канали повідомлень про порушення («Гаряча лінія» та інші)
- L Сертифікація за стандартом 37001
- M План залучення стейкхолдерів

- Максимальне значення
- Середній бал компаній-учасників оцінювання в 2019
- Середній бал компаній-учасників оцінювання в 2020
- Частка компаній, які розмістили відповідну інформацію в 2019
- Частка компаній, які розмістили відповідну інформацію в 2020

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

48 компаній надали інформацію про керівні органи та їх персональний склад

29 компаній надали інформацію про структуру власності

27 компаній розмістили на корпоративних сайтах Антикорупційні програми

27 компанії розмістили інформацію про склад Ради директорів або Наглядової ради

11 компаній розкрили політики щодо заробітної плати, бонусів та винагород членів Наглядової ради та керівництва у нефінансових звітах

30 компаній розмістили інформацію про канали повідомлень про порушення норм ділової поведінки та можливі факти корупції

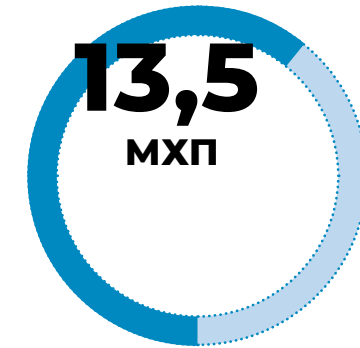
Одним із найголовніших компонентів корпоративного управління є політики і процедури щодо боротьби з корупцією. У порівнянні з попереднім роком вдвічі більша частка компаній оприлюднює інформацію і про структуру, що здійснює функції комплаєнс (37,5% проти 18,6% у 2019 р.), і менша частка – розміщує інформацію про уповноваженого з антикорупційної програми (28,5% проти 35% у 2019 році). Варто відзначити, що деякі компанії в поширенні принципів етики та комплаєнс впроваджують інноваційні підходи. Так, МХП розробив та розпочав пілотування програми «Посли з питань етики та комплаєнсу» (Ethics and Compliance Ambassadors Programme).

У порівнянні з попереднім роком дещо збільшилась і частка компаній, які оприлюднюють Кодекси корпоративного управління (23,2% проти 16%), а частка компаній, яка розміщує на корпоративних сайтах різноманітну інформацію для інвесторів, навпаки – зменшилась (46% проти 57% у 2019 р.).

**Найвищий рівень
розкриття інформації
за критерієм
«Корпоративне
управління»
продемонстрували**

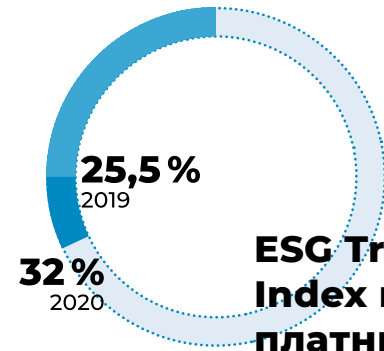

Плани залучення стейкхолдерів оприлюднені тільки на сайтах МХП, ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», ДП «НАЕК «Енергоатом» та АТ «Українська залізниця». Незначна частка компаній надає інформацію про управління корпоративною соціальною відповідальністю (6 або 11%), збільшення їх частки у порівнянні з 2019 р. несуттєве.

Можлива кількість балів, max=22

ВИСНОВКИ

ESG Transparency Index найбільших платників податків у 2020 році становить 32%.

Індекс зріс у порівнянні з 2019 р. на 6,5% (25,5%)

Понад 60% рівень розкриття інформації ТОП-10 компаній Індексу ESG Прозорості 2020, 5 з них – державної форми власності

Компанії з найвищим рівнем прозорості на своїх сайтах:

ПрАТ «ВФ Україна»
АТ «Перший український міжнародний банк»
Група ДТЕК
АБ «УКРГАЗБАНК»
ІП «Кока-Кола Беверіджиз Україна Лімітед»
ДП «НАЕК «Енергоатом»
МХП
ПрАТ «Укргідроенерго»
АТ «Українська залізниця»
НАК «Нафтогаз України»

Рівень прозорості українських компаній потроху зростає. Середній рівень розкриття інформації компаній України за показниками ESG становить:

- **Соціальні аспекти** (права людини, трудові відносини, ланцюг постачання, відповідальне споживання, розвиток громад, лідерство керівництва й компанії) – 26,4%;
- **Екологічні аспекти** – 36,6%;
- **Корпоративне управління** – 27,7%.

ВИСНОВКИ

Традиційно вищий рівень розкриття інформації є в критеріях відносин з громадами та охорони довкілля. В цьому році завдяки збільшенню частки компаній, які оприлюднюють свої КСВ-стратегії або КСВ-цілі та інформацію про інтегрованість Цілей сталого розвитку до КСВ-стратегій зріс і рівень розкриття інформації по критерію «Загальні дані про компанію».

Компанії на корпоративних сайтах оприлюднюють загальну інформацію та політики за ESG-показниками. Результати виконання КСВ-політик і практик оприлюднюють тільки в звітах про управління або нефінансових звітах. Враховуючи низький рівень підготовки нефінансової звітності, рівень доступності інформації про результати впровадження КСВ-стратегій і практик залишається низьким. Практика підготовки нефінансової звітності не розвинута в Україні. Незначний вплив на покращення ситуації з розкриттям інформації мало прийняття змін до Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», відповідно до якого великі підприємства з 2018 р. повинні були готувати та оприлюднювати Звіти про управління. У 2020 р. тільки 58,5% компаній оприлюднили на корпоративних сайтах звіти про управління. На нашу думку, головними причинами того, що законодавчі норми розкриття нефінансової інформації у звітах про управління не вплинули на збільшення чисельності звітів є те, що залишаються невизначеними питання адміністрування збору та аналізу звітності про управління та не застосування норм адміністративної відповідальності за порушення порядку подання та оприлюднення звітів про управління.

Рівень підготовки нефінансової звітності залишається низьким, хоча кількість нефінансових звітів за 2020 рік вдвічі більша, ніж кількість нефінансових звітів за 2019 рік.

У 2020 році їх підготували 12 компаній, а у 2019 році – тільки 6 компаній.

У порівнянні з 2019 роком, з 23% до 44,4% зросла частка компаній, які оприлюднюють свої КСВ-стратегії або КСВ цілі.

Значно зросла кількість компаній, які оприлюднюють інформацію про інтегрованість Цілей сталого розвитку до КСВ стратегій – з 8% до 17,8%.

Кількість компаній, які розкривають інформації з питань прав людини, зросла з 27% до 50%.

У порівнянні з 2019 р. зросла частка компаній, яка розкриває інформацію з питань прав людини (з 27% до 50%), відносин з постачальниками (з 25,5% до 33%) та лідерства керівництва (з 11,6% до 21,4%).

ВИСНОВКИ

Державні підприємства мають практично за всіма критеріями і компонентами Індексу ESG прозорості вищі показники, ніж компанії приватної форми власності

Серед компаній, які продемонстрували найвищий рівень розкриття інформації, – компанії фінансової сфери, транспортування та постачання електроенергії, фармацевтика та металургійне виробництво

3 з 5 компаній фінансового сектора – державні

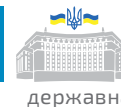

Усі 5 компаній з постачання електроенергії – державні

Результати Індексу ESG прозорості компаній 2020. ТОП-10

Місце	Назва компанії	Вид діяльності	Форма власності	Бали
1	ПрАТ «ВФ Україна»	Телекомунікації	П	62.5
2	АТ «Перший український міжнародний банк»	Надання фінансових послуг	П	60
3	Група ДТЕК	Діяльність головних управлінь (хед-офісів)	П	55.5
4	АБ «УКРГАЗБАНК»	Надання фінансових послуг	Д	53
5	ІП «Кока-Кола Беверіджиз Україна Лімітед»	Виробництво напоїв	П	52
5	ДП «НАЕК «Енергоатом»	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	Д	50
7	МХП	Оптова торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами	П	49.5
8	ПрАТ «Укргідроенерго»	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	Д	48
8	АТ «Українська залізниця»	Наземний і трубопровідний транспорт	Д	47
10	НАК «Нафтогаз України»	Діяльність головних управлінь (хед-офісів)	Д	46

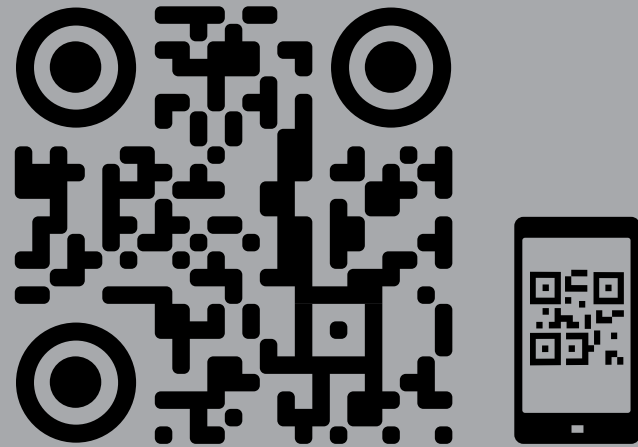
державна

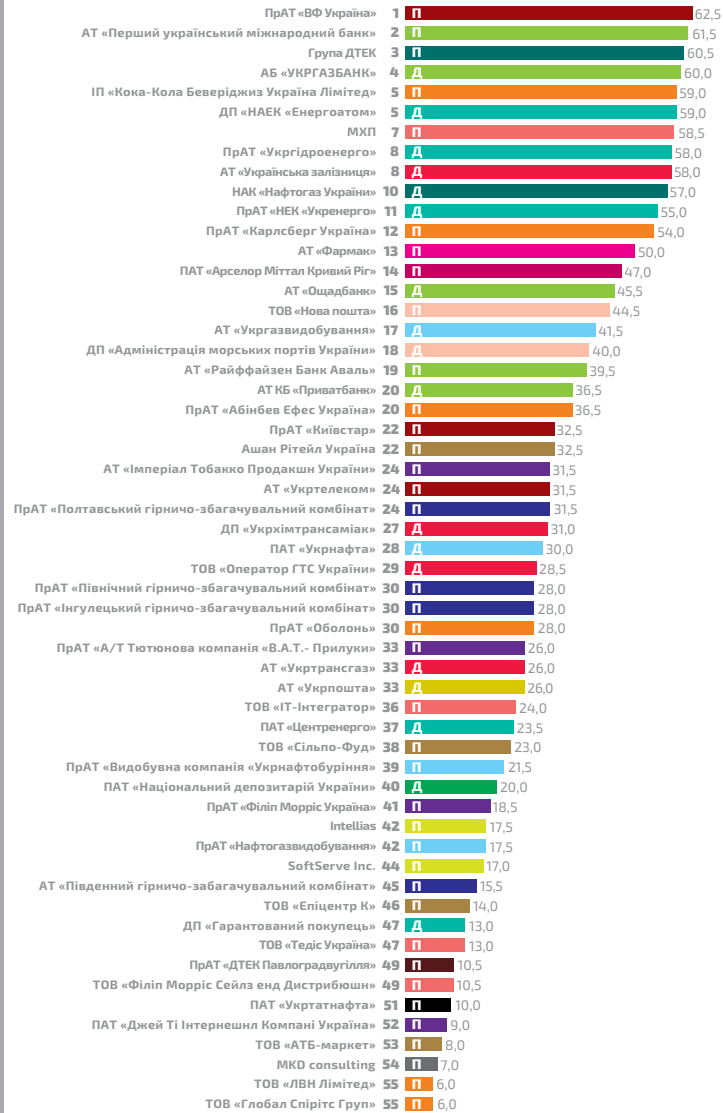
приватна

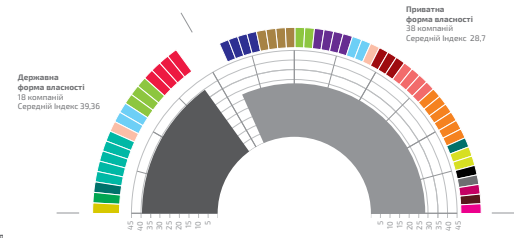
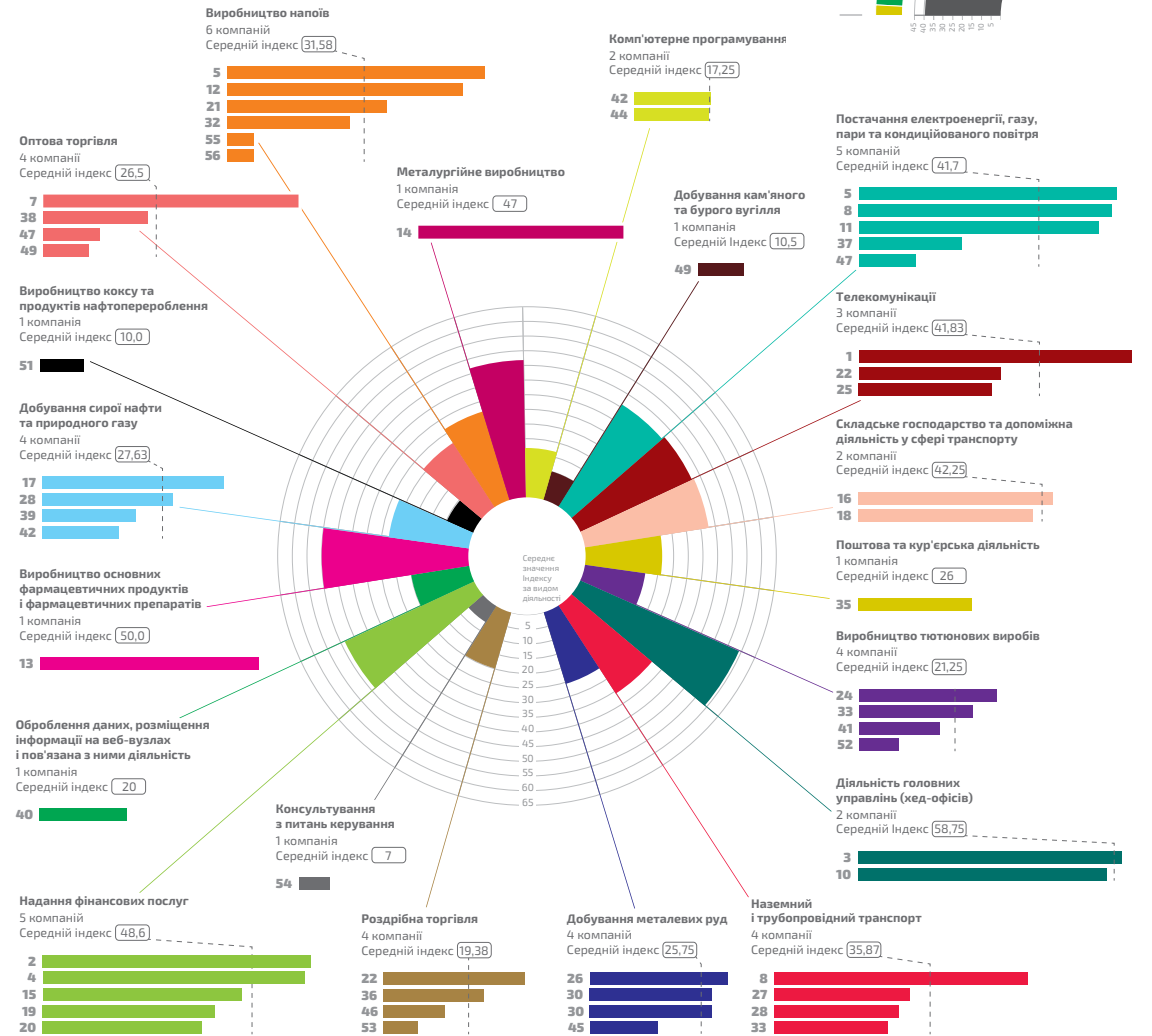
РЕЗУЛЬТАТИ ІНДЕКСУ ESG ПРОЗОРОСТІ КОМПАНІЙ 2020

Відскануйте, щоб отримати повну версію

Рівень прозорості за формою власності за видами діяльності компаній

Для нотаток

Для нотаток

Професійна асоціація корпоративного управління (ПАКУ) була заснована в Києві в 2009 році як громадська організація і в даний час є провідною експертною спільнотою та центром генерування реформ корпоративного управління в Україні. Вона об'єднує понад 160 фахівців з корпоративного управління та корпоративного права. Місія CGPA - допомогти українському бізнесу стати більш прибутковим та сталим шляхом розвитку систем ефективного корпоративного управління. ПАКУ - це центр знань та досвіду для фахівців з корпоративного управління та українського бізнесу загалом. ПАКУ бере активну участь у формуванні та реалізації державної політики щодо діяльності акціонерних товариств та належного корпоративного управління в Україні; надає роз'яснення та рекомендації щодо законопроектів та прийнятих законів.

www.cgpa.com.ua

CSR Ukraine, Центр «Розвиток КСВ» – експертна організація в Україні, що об'єднує понад 40 великих компаній, спільно з якими вже десять років просуває принципи сталого ведення бізнесу та соціальної відповідальності, реалізує власні соціальні проекти, надає консультації, проводить семінари та тренінги з КСВ питань та звітів як для приватних компаній, так і для державних органів влади. Є національним партнером CSR Europe (Брюссель, Бельгія) і Всесвітньої бізнес-ради зі сталого розвитку (Женева, Швейцарія).

www.csr-ukraine.org

Центр міжнародного приватного підприємництва (CIPE) зміцнює демократію у всьому світі через підтримку приватного підприємництва та сприяння ринковій реформі. CIPE є одним з чотирьох основних інститутів Національного фонду демократії та філією Торгової палати США. З 1983 р. CIPE співпрацює з керівниками підприємств, політиками та громадянським суспільством з метою побудови інституцій, життєво важливих для демократичного суспільства. Ключові напрямки програм CIPE включають екосистеми підприємств, демократичне управління, адвокацію бізнесу, а також боротьбу з корупцією та етику.

www.cipe.org

Дослідження «Індекс ESG прозорості компаній України 2020» проведено і підготовлено спільно експертами Професійної асоціації корпоративного управління (ПАКУ) і Центру «Розвиток КСВ» за підтримки Центру міжнародного приватного підприємництва (Center for International Private Enterprise, CIPE). У результатах дослідження висвітлено основні тенденції прозорості та висвітлення інформації компаніями, які увійшли до ТОП-50 найбільших платників податків в Україні у 2020 р., та компанії, які добровільно приєдналися до оцінювання. Результати дослідження будуть корисними для представників іноземних й українських компаній, інвесторів, експертів з розвитку бізнесу, дипломатичних кіл.